

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

175. An Tertiariae D. Francisci, seu Bizochæ, vel Beatæ, vt vocant, gaudeant priuilegio fori, & possint consequi legatum pro Monachatu? Et quid de priuilegio Canonis? Et an viri Tertij ordinis D. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

asserunt simpliciter hospitalarios Prælati autoritate deputatos ad aliquod hospitale erectum autoritate Episcopi gaudere priuilegio fori. Sed de hoc dubio vide Decianum in *tract. crim. tom. 1. lib. 4. cap. 9. num. 39.* Duardum in *Bull. Cæna lib. 2. can. 15. quæst. 9. & alios.*

RESOL. CLXXIV.

*An eremita gaudeant priuilegio fori ?
Et quid de Eremitis profugis, qui non subsunt alicui Superiori Ecclesiastico ?* Ex part. 4. tract. 1. Ref. 35.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè, si edito voto paupertatis, vel alia suscepta obligatione apud Prælatum Ecclesiasticum, vel Episcopum Ordini, vel Ecclesiæ alicui speciatim addicti sint: secus autem dicendum est de Eremitis profugis, qui non subsunt alicui superiori Ecclesiastico, & ita docet Antonius de Marinis in *resol. quotid. cap. 114. num. 8.* Marta de *iurisdic. part. 4. cont. 2. cas. 213. num. 4. 5. & 6.* Squillante de *privil. Cler. cap. 7. dub. 1. num. 44.* Layman. in *Theol. moral. lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 5. num. 4.* Barbosa de *potest. Episcopi par. 2. alleg. 12. num. 43.* Duardus in *Bull. Cam. lib. 2. can. 15. quæst. 6. num. 2.* Idem etiam docet Coninch de *Sacrament. disp. 14. dub. 15. n. 164.* & nouissimè Bonacina in *Bulla Cæna disp. 1. quæst. 16. sect. 1. punct. 3. num. 18.* vbi ex Duardo extendit priuilegium fori non solum ad Eremitas, qui in communitate viuunt in aliqua Congregatione sub aliquo Prælato ex tacita, vel expressa Pontificis autoritate, quamuis non faciant professionem sed etiam ad Eremitas, qui vt *suprà* diximus, peculiarem viuendi modum tenent, habitum religiosum deferentes, alicui sacro loco ex obligatione seruientes, sub obedientia Episcopi, vel alterius Prælati, quidquid aliqui in contrarium asserant.

RESOL. CLXXV.

*An Tertiaria D. Francisci, seu Bizocche, vel Beata, vt vocant, gaudeant priuilegio fori, & possint consequi legatum pro Monachatu ?
Et quid de priuilegio Canonis ?
Et an viri Tertij Ordinis D. Francisci, alique similes, si collegiati viuunt, seu cum claustralibus habitent, gaudeant priuilegio fori ?* Ex part. 1. tract. 2. Ref. 85. alias 84.

§. 1. **G**audere, si in communitatibus viuunt, putauit Barbosa de *potest. Episc. p. 2. alleg. 12. n. 41.* & alij penes ipsum. Difficultas verò est, si non collegialiter viuunt, sed in propriis domibus. Negatiuam sententiam docuit Carolus de Grassis de *eff. cler. eff. 1. num. 93.* & præter illos quos ipse citat, mordicus docet hanc sententiam Ceual. in *tract. de cognitione per viam violentia. p. 2. q. 61. vbi n. 24.* asserit, quòd etiam si collegialiter supradicti Fratres viuunt, non gaudent priuilegio fori ex determinatione Leonis X. Et sic non est amplius de hoc dubitandum, cum causa sit iudicio Ecclesiæ decisa. Ita ille.

2. Sed fallitur: nam, vt benè notant Poncius, vbi *infra*, & Ioan. Baptista Contertus in *collect. priuileg. tit. 23. c. 14. in fine*, postea supradictus Pontifex per aliam suam Constitutionem in specie illud Breue derogauit, & deinde Paulus IV. Gregor. XIII. & Sixtus V. in eorum literis, dictorum priuilegiatorum confirmatoriis, eiusdem Concilij Lateran. Decretis derogarunt. Ergo non benè assent Ceuallos, hanc
Tom. 1. X.

sententiam esse ab Ecclesia decisam, & idèd multi contrariam opinionem tuerentur, nempe, supradictas mulieres, quamuis possint contrahere matrimonium; tamen interim, donec religiosè viuunt, gaudere priuilegio fori, & canonis, sicut Clerici in minoribus: & Nouitij possunt contrahere matrimonium: & tamen fori priuilegio gaudent. Et in fauorem dictarum mulierum tertij Ordinis D. Francisci, nouissimè ex Felino, & aliis docet Gratianus in *discep. tom. 3. cap. 413. num. 38.* & ex Theologis Rodriguez in *99. regular. tom. 2. q. 63. art. 5.*

2. Sed quid ego sentiam, dicam breuiter. Igitur, si viri huius Ordinis collegialiter viuunt, & mulieres, si vitam virginalem simpliciter, expressèque vouerint, etiam si habitent in propriis domibus, putò priuilegio fori gaudent. Et ita docet Basilius Ponticius de *impen. matr. caus. 27. c. 19. §. 5.* Portell. in *duobus regular. ver. Tertiarij. n. 7.* Piafescius in *praxi Episc. nouissima. p. 2. c. 3. art. 7. n. 11.* & Gherubinus in *compen. d. Bullar. tom. 1. conf. 22. Leonis X. Schol. 2.* ex declaratione Illustriss. Cardinalium ita asserentium: [Sacra Congregatio Cardinalium Tridentini Interpretum consulta respondit, Fratres Tertiarios, Mantellatos, Corrigiatis, aliisque similes, ita demum Ordinis, cuius tertie Regulæ habitum assumpserunt, priuilegijs potiri, & ab Ordinarij iurisdictione exemptos esse, si viri collegialiter viuunt seu cum Claustralibus habitent, & mulieres virginalem, seu cœlibem, aut castam vidualem expressò voto, & sub dicto habitu vitam traduxerint, quemadmodum cauetur Constitutione Concilij Lateranen. sub Leone X. quæ habetur *sess. 11. in fine.* Hoc autem voto mulierum, alia duo, scilicet, paupertatis, obedientiæ nequaquam includi. Quinimo huiusmodi mulieres, si vitam virginalem, aut cœlibem simpliciter, expressèque vouerint, etiam in consanguineorum, & affinium suorum, aut propriis domibus, vel seorsum habitantes, supradictis priuilegijs ordinis, cuius tertie Regulæ habitum deserunt, exemptioneque ab Ordinarij iurisdictione frui debere, quemadmodum idem Leo postea declarauit. Constitutione edita die prima Martij, anno 1518. Quòd si Fratres, Sororesque tertij Ordinis, quid amplius præterendant vigore consuetudinibus, posse ius suum prosequi in iudicio ordinario Hier. Card. Pamphilus.

3. Ex his apparet, me his diebus probabiliter respondisse Gubernatoribus Montis Pietatis, supradictas mulieres Tertiarias, si habuerint requisita expressa in dicto responso Cardinalium, consequi posse legatum relictum pro Monachatu; licet contrarium doceat noster Franciscus del Castillo *lib. 1. decis. 88. n. 2.* & Aloysius Riccius *part. 4. collect. 1051.* Et ratio nostræ sententiæ desumpta est ex *§. sed hoc. presenti. Auben. de sanct. Episc. coll. 9.* Nec obstat Bartolus in *leg. commodissime ff. de fil. & post. lib.* quia loquitur de ingressu Monasterij, non autem de simplici Monachatu. Et ita fuisse decisum apud Rectores Orphanatarum, & in Curia Archiepiscopali Panormitana, testatur Castillo; vbi *suprà*, licet, vt diximus, ipse contrarium sentiat. Idem etiam fuisse decisum apud Rectores S. Barbaræ, & Montis Pietatis, mihi constat. Et ita etiam tenuit P. Ioseph Ragusa, Societatis Iesv, in quodam Consilio in fauorem Monachatus dictarum mulierum. Vide etiam Soulam in *tract. de Tertiarijs.*

RESOL. CLXXVI.

*An oblati viuentes in aliquo Monasterio gaudeant priuilegio fori ?
Et an illi homines, qui assumpto habitu Religioso adhibentur*

Sup. hoc priuilegio canonis in Ref. 1. not. præterite, §. vit. in principio.

Sup. hoc etiam cursum in tom. 1. 2. Ref. 52. ad lin. 5.

Sup. his mulieribus in fine Ref. 85. & in to. 7. tit. 1. Ref. 352. & in alio §. eius not.